

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/164/2006

OPINIE O PONOWNIE ZAWIĄZANEJ KOALICJI RZĄDOWEJ

PiS-SAMOOBRONA-LPR

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LISTOPAD 2006

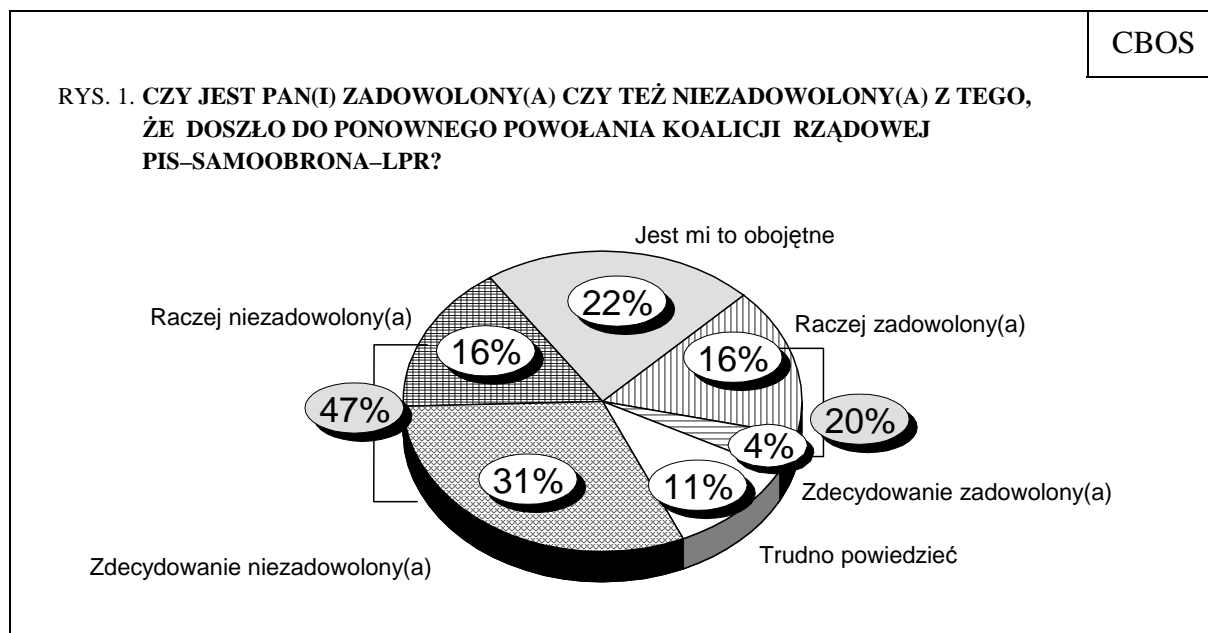
PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2006 roku

Reaktywowanie koalicji rządowej PiS–Samoobrona–LPR częściej spotkało się z nieprzychylną reakcją, niż ucieszyło Polaków. Niemal połowa ankietowanych (47%)¹ jest niezadowolona z tego, że doszło do ponownego powołania koalicji rządowej w starym składzie, przy czym prawie co trzeci (31%) wyraził swoją niechęć w sposób zdecydowany. Zadowolenie z tego powodu deklaruje co piąty respondent (20%), w tym tylko 4% zdecydowanie się cieszy.

Dla pozostałej jednej trzeciej ankietowanych nowa koalicja rządowa jest sprawą obojętną (22%) lub na tyle nieznaną, iż nie wiedzą, czy cieszyć się czy martwić z ponownego jej powołania (11%).

¹ Badanie „Omnibus”, 20–24 października 2006 roku, reprezentatywna próba losowa dorosłych mieszkańców Polski (N=1024).

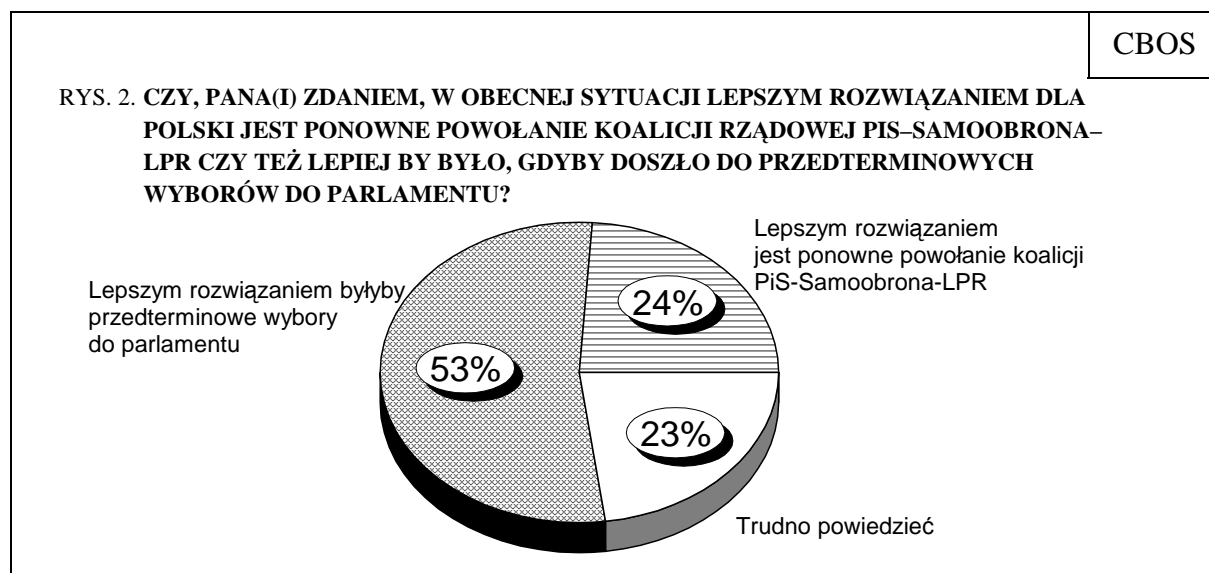
Zadowolenie z powrotu do koalicji PiS–Samoobrona–LPR częściej niż pozostali wyrażają badani starsi (mający ponad 55 lat), biorący często udział w praktykach religijnych i respondenci zarabiający poniżej średniej, choć nie ci najubożsi, a wśród grup społeczno-zawodowych – rolnicy, emeryci oraz gospodynie domowe. Najwyraźniej jednak stosunek do ponownego utworzenia koalicji PiS–Samoobrona–LPR różnicuje poziom wykształcenia – im niższy, tym częściej deklarowane zadowolenie, natomiast im wyższy, tym więcej osób niezadowolonych. Wśród respondentów najlepiej wykształconych aż 67% wyraża niezadowolenie z ponownego powołania tej koalicji. W grupach społeczno-zawodowych zawiedzeni są najczęściej przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji oraz pracownicy umysłowi niższego szczebla. Nowa koalicja rządowa jest jednak także powodem do zmartwienia dla ponad połowy pracowników fizyczno-umysłowych, robotników wykwalifikowanych oraz osób pracujących na własny rachunek. Wielu niezadowolonych jest też wśród respondentów najlepiej sytuowanych (osiągających najwyższe dochody na osobę w rodzinie) oraz wśród deklarujących lewicowe poglądy polityczne. Jednak także wśród zwolenników prawicy niezadowoleni z ponownego zawiązania tej koalicji (47%) przeważają nad zadowolonymi (33%).

Odtworzenie koalicji, która zapewnia rządowi Jarosława Kaczyńskiego większość w parlamencie, znajduje uznanie u większości zwolenników PiS (58%) i niemal połowy zdeklarowanych wyborców Samoobrony (49%). Ze względu na niską liczebność w próbie sympatyków LPR nie możemy jednoznacznie stwierdzić, jak kształtują się w tej sprawie opinie elektoratu trzeciego z koalicjantów (podobnie zresztą jak nie znamy opinii zwolenników niedoszłego koalicjanta – PSL). Więcej niż co piątego wyborcę Samoobrony (23%) i PiS (21%) martwi współzrządzenie z – jak się można domyślać – niezbyt dobrze widzianymi partnerami. W największym stopniu powołanie nowej–starej koalicji rządowej zmartwiło jednak zdeklarowanych wyborców partii lewicowych (dla celów analitycznych połączonych tutaj tak, jak zamierzają startować w wyborach samorządowych) – SLD, SdPi, UP i PD, a także sympatyków PO. Ponad trzy czwarte zwolenników najsilniejszej partii opozycyjnej wyraziło dezaprobatę powołania koalicji PiS–Samoobrona–LPR (79%), a tylko co dziewiąty (11%) aprobatę. Wśród wyborców niezdecydowanych, a także w grupie tych Polaków, którzy z góry oświadczają, że nie pójdą na wybory, powołanie koalicji PiS–Samoobrona–LPR spotkało się dwa razy częściej z dezaprobatą (odpowiednio 41% i 43%) niż z zadowoleniem (po 21% wskazań).

Tabela 1

Potencjalne elektoraty	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) czy też niezadowolony(a) z tego, że doszło do ponownego powołania koalicji rządowej PiS–Samoobrona–LPR?			
	Zadowolony(a)	Niezadowolony(a)	Jest mi to obojętne	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PiS	58	21	14	7
Samoobrona	49	23	12	16
PO	11	79	8	3
SLD+SdPi+UP+PD	2	88	10	0
Niezdecydowani	21	41	18	20
Nie głosujący	21	43	31	15

Ponad połowa Polaków (53%) wołałaby, żeby sytuacja polityczna rozwinęła się w innym kierunku, niż się stało, czyli by jednak doszło do przedterminowych wyborów. Przeszło o połowę mniejszy jest odsetek ankietowanych, którzy uważają, że wcześniejsze wybory nie są dobrym rozwiązaniem, i dla Polski jest lepiej, gdy u władzy pozostaje rządząca obecnie koalicja (24%). Niemal tyle samo osób (23%) nie ma sprecyzowanej opinii w tej sprawie.

Zdecydowana większość Polaków zadowolonych z powołania nowej koalicji uznaje, że jej utworzenie jest dla kraju lepszym rozwiązaniem niż przedterminowe wybory do Sejmu i Senatu. Jednak nawet wśród zadowolonych z jej powstania jedna czwarta wołałaby, żeby doszło do przedterminowych wyborów. Zadowolenie tej grupy osób dotyczy więc zapewne

nie tyle składu koalicji, ile zakończenia okresu niepewności w polskiej polityce. Osoby niezadowolone z powrotu do koalicji PiS z Samoobroną i LPR są jednocześnie zdecydowanymi zwolennikami wcześniejszych wyborów, choć i wśród nich 9% stanowią przeciwnicy wyborów.

Tabela 2

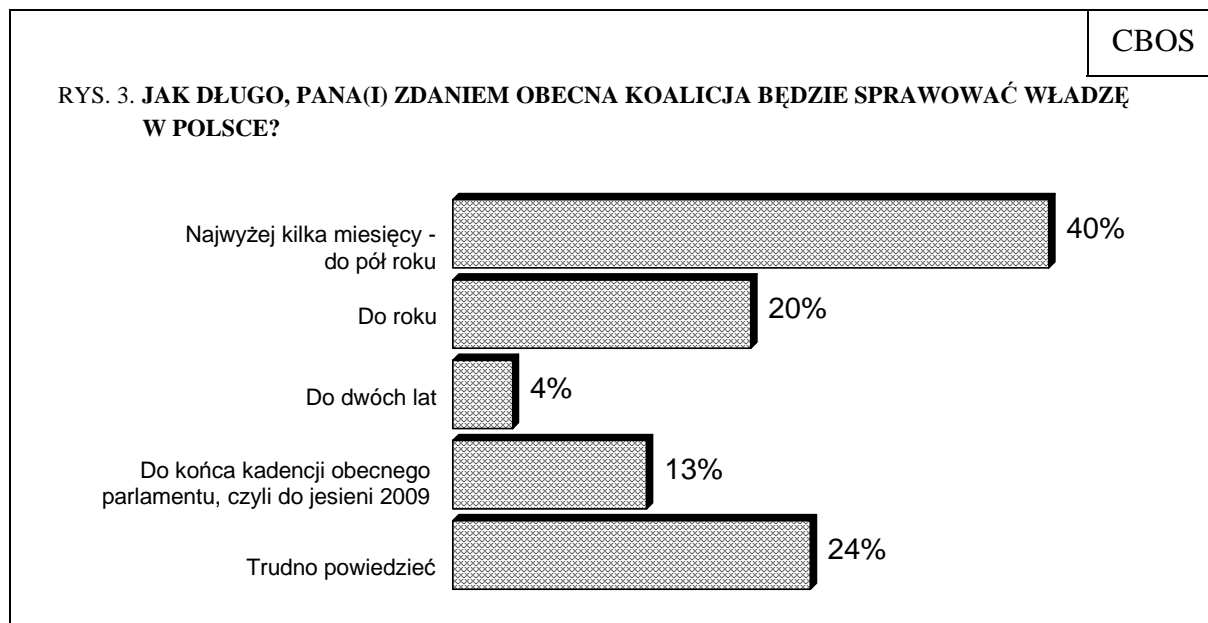
Czy, Pana(i) zdaniem, w obecnej sytuacji lepszym rozwiązaniem dla Polski:	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) czy też niezadowolony(a) z tego, że doszło do ponownego powołania koalicji rządowej PiS–Samoobrona–LPR?			
	Zadowolony(a)	Niezadowolony(a)	Jest mi to obojętne	Trudno powiedzieć
	w procentach			
– jest ponowne powołanie koalicji rządowej PiS–Samoobrona–LPR	68	9	23	11
– byłyby przedterminowe wybory do parlamentu	23	80	42	20
Trudno powiedzieć	9	12	36	69

Jeśli weźmiemy pod uwagę zróżnicowania polityczne, to okaże się, że tylko zwolennicy PiS i Samoobrony w większości uważają, że dla Polski jest lepiej, iż taka koalicja została odtworzona. Natomiast wśród pozostałych przeważają osoby opowiadające się za przeprowadzeniem przedterminowych wyborów. (Przypominamy, iż elektorat LPR jest zbyt mało liczny w naszej próbie, aby wnioskować o jego poglądach.) Za wcześniejszymi wyborami najwyraźniej optują potencjalni wyborcy partii tworzących koalicję SLD–SdPI–UP–PD, a także sympatycy PO. Wśród osób biernych politycznie – zapowiadających, że nie wezmą udziału w wyborach, a także w grupie wyborców niezdecydowanych również dominuje pogląd, że dla kraju byłoby lepiej, gdyby jednak doszło do przedterminowych wyborów.

Tabela 3

Potencjalne elektoraty	Czy, Pana(i) zdaniem, w obecnej sytuacji lepszym rozwiązaniem dla Polski:		
	jest ponowne powołanie koalicji rządowej PiS–Samoobrona–LPR	byłyby przedterminowe wybory do parlamentu	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	66	21	13
Samoobrona	51	30	19
PO	5	89	5
SLD+SdPI+UP+PD	2	93	5
Niezdecydowani	23	42	35
Niegłosujący	19	50	32

Większość ankietowanych uważa, że nowa–stara koalicja rządowa pozostanie u władzy co najwyżej przez rok – przy czym dwie piąte (40%) sądzi, że jej rządy będą trwały tylko kilka miesięcy, jedna piąta zaś (20%) przewiduje, że będzie to dłużej niż pół roku. Tylko 13% badanych wierzy, że koalicja PiS–Samoobrona–LPR będzie rządziła do końca przewidzianej prawem kadencji parlamentu, czyli do 2009 roku.

Najdłuższych rządów koalicji PiS–Samoobrona–LPR spodziewają się, co zrozumiałe, wyborcy partii ją tworzących. Dwie piąte zwolenników PiS (41%) i Samoobrony (39%) oczekuje, że rząd utworzony przez tę koalicję będzie sprawował władzę do końca kadencji obecnego parlamentu. Co najwyżej roczną przyszłość tej koalicji przewiduje jedna trzecia wyborców tych ugrupowań (35% sympatyków PiS i 33% zwolenników Samoobrony). Pozostali ankietowani spodziewają się właśnie co najwyżej rocznych rządów tej koalicji. Najbardziej pewni rozpadu obecnej koalicji w najbliższym czasie są wyborcy PO oraz lewicy (SLD–SdPI–UP–PD) – większość zwolenników tych ugrupowań uważa, że koalicja PiS–Samoobrona–LPR przetrwa tylko kilka miesięcy, a co najwyżej pół roku. Wśród wyborców niezdecydowanych, a także osób niegłosujących ponad połowa spodziewa się, że obecna koalicja rządowa będzie sprawować władzę najwyżej przez rok.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty	Jak długo, Pana(i) zdaniem, obecna koalicja będzie sprawować władzę w Polsce?				
	Najwyżej kilka miesięcy – do pół roku	Do roku	Do dwóch lat	Do końca kadencji obecnego parlamentu, czyli do jesieni 2009	Trudno powiedzieć
	w procentach				
PO	62	22	6	5	5
SLD+SdPI+UP+PD	54	34	5	7	0
PiS	20	15	6	39	21
Samoobrona	20	13	3	41	23
Niezdecydowani	30	22	2	8	38
Nie głosujący	38	18	3	8	32

★

★

★

Po politycznych zawirowaniach ostatnich miesięcy – wykluczeniu z rządu Andrzeja Leppera, rozpadzie koalicji rządowej, a także po późniejszej aferze taśmowej i mocnych słowach wypowiedzianych wówczas przez współkoalicjantów – ponowne utworzenie koalicji PiS–Samoobrona–LPR w pierwszym odruchu wzbudziło wśród Polaków raczej niechęć niż przychylność. Tylko jedną piątą ankietowanych ucieszyło ponowne zawiązanie tej koalicji, natomiast blisko połowa wyraziła niezadowolenie z tego faktu. Polacy woleliby raczej, żeby ówczesny kryzys polityczny zakończył się przeprowadzeniem przedterminowych wyborów do parlamentu, a nie powrotem do starego układu politycznego. Jest oczywiste, że szczególnie zawiedzeni tym, iż nie doszło do wyborów, są zwolennicy partii opozycyjnych, ale także wśród wyborców partii rządzących jest stosunkowo dużo osób sądzących, że dla kraju lepszym rozwiązaniem byłby przedterminowe wybory. Tylko wśród wyborców partii wchodzących w skład rządu dominują osoby wierzące, że koalicja PiS–Samoobrona–LPR będzie w stanie gwarantować obecnej ekipie rządowej większość aż do końca kadencji obecnego parlamentu, pozostali są w tym względzie sceptyczni i spodziewają się co najwyżej rocznych jej rządów.

Opracował

Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Czy jest Pan(i) zadowolony(a) czy też niezadowolony(a) z tego, że doszło do ponownego powołania koalicji rządowej PiS-Samoobrona-LPR?

(%)

	Zadowolony(a)	Niezadowolony(a)	Jest mi to obojętne	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	47	22	11	1024
Płeć					
Mężczyźni	22	49	20	9	482
Kobiety	18	45	24	13	542
Wiek					
18-24 lat	15	50	22	13	156
25-34	18	47	30	5	183
35-44	17	56	22	5	153
45-54	19	51	19	11	213
55-64	25	49	12	14	137
65 lat i więcej	25	32	25	18	182
Miejsce zamieszkania					
Wieś	22	40	26	12	387
Miasto do 20 tys.	24	44	18	14	141
20-100 tys.	17	53	17	13	203
101-500 tys.	12	54	26	9	180
501 tys. i więcej mieszk.	25	54	16	5	113
Wykształcenie					
Podstawowe	24	30	27	19	303
Zasadnicze zawodowe	22	47	23	8	271
Średnie	16	56	19	9	349
Wyższe	14	67	15	4	101
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	12	72	10	6	62
Prac.umysł.niż.szczebła	16	64	14	6	91
Pracownicy fiz.- umysł.	22	57	15	6	79
Robotnicy wykwalifikowani	17	56	20	6	103
Robotnicy niewykwalifik.	16	34	39	11	50
Rolnicy	25	47	18	9	54
Pracujący na własny rach.	18	56	20	6	24
Bierni zawodowo					
Renciści	22	31	28	20	87
Emeryci	25	40	19	16	239
Uczniowie i studenci	18	47	24	12	79
Bezrobotni	12	42	34	12	120
Gospodynie domowe i inni	32	34	26	8	36
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	15	61	19	5	131
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	14	57	20	8	70
sekt. pryw. poza rolnict.	18	57	18	8	201
prywatnym gosp. rolnym	23	50	23	4	59
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	16	37	39	8	98
301-500	28	44	20	8	169
501-900	18	46	23	13	241
901-1200	22	49	20	9	105
Powyżej 1200 zł	7	73	16	3	85
Ocena własnych war. mater.					
Złe	18	42	28	12	285
Średnie	23	45	21	12	458
Dobre	17	56	19	8	281
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	29	33	21	17	100
Raz w tygodniu	22	47	23	8	486
1-2 razy w miesiącu	14	57	18	11	172
Kilka razy w roku	18	52	18	12	156
W ogóle nie uczestniczy	12	40	32	16	110
Poglądy polityczne					
Lewica	12	71	14	3	117
Centrum	16	50	25	8	278
Prawica	33	47	15	6	302
Trudno powiedzieć	14	36	29	21	327

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, w obecnej sytuacji lepszym rozwiązaniem dla Polski jest ponowne powołanie koalicji rządowej PiS-Samoobrona-LPR czy też lepiej by było, gdyby doszło do przedterminowych wyborów do parlamentu? 1 - Lepszym rozwiązaniem jest ponowne powołanie koalicji PiS-Samoobrona-LPR; 2 - Lepszym rozwiązaniem byłyby przedterminowe wybory do parlamentu

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	24	53	23	1022
Płeć				
Mężczyźni	27	58	15	482
Kobiety	21	49	30	541
Wiek				
18-24 lat	14	64	22	156
25-34	19	65	16	183
35-44	20	56	23	152
45-54	25	54	21	213
55-64	30	48	21	137
65 lat i więcej	33	33	34	182
Miejsce zamieszkania				
Wieś	27	46	27	386
Miasto do 20 tys.	24	48	28	141
20-100 tys.	19	60	21	203
101-500 tys.	20	58	22	180
501 tys. i więcej mieszk.	29	65	6	113
Wykształcenie				
Podstawowe	27	40	33	303
Zasadnicze zawodowe	27	54	19	269
Średnie	19	59	22	349
Wyższe	20	73	7	101
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	20	74	6	62
Prac. umysł. niż. szczebla	15	72	12	91
Pracownicy fiz.- umysł.	17	59	23	79
Robotnicy wykwalifikowani	25	56	19	103
Robotnicy niewykwalifik.	22	49	29	50
Rolnicy	30	46	24	54
Pracujący na własny rach.	21	75	4	24
Bierni zawodowo				
Renciści	24	39	37	87
Emeryci	32	38	30	239
Uczniowie i studenci	10	70	20	79
Bezrobotni	24	54	22	118
Gospodynie domowe i inni	31	49	20	36
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	20	70	10	131
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	17	60	23	70
sekt. pryw. poza rolnict.	19	61	20	201
prywatnym gosp. rolnym	25	52	22	59
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	28	59	13	98
301-500	28	52	20	169
501-900	28	45	28	241
901-1200	23	60	17	105
Powyżej 1200 zł	13	76	12	85
Ocena własnych war. mater.				
Złe	25	51	24	285
Średnie	24	50	27	457
Dobre	22	62	16	281
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	37	36	27	100
Raz w tygodniu	28	50	22	486
1-2 razy w miesiącu	13	66	21	170
Kilka razy w roku	17	59	24	156
W ogóle nie uczestniczy	18	55	27	110
Poglądy polityczne				
Lewica	16	75	9	117
Centrum	20	65	15	278
Prawica	38	45	16	302
Trudno powiedzieć	16	43	41	326

Tabela 3. Jak długo, Pana(i) zdaniem, obecna koalicja będzie sprawować władzę w Polsce?
 1 - Najwyżej kilka miesięcy - do pół roku; 2 - Do roku; 3 - Do dwóch lat;
 4 - Do końca kadencji obecnego parlamentu, czyli do jesieni 2009

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	40	20	4	13	24	1022
Płeć						
Mężczyźni	41	22	4	15	18	482
Kobiety	38	18	4	11	30	541
Wiek						
18-24 lat	42	22	5	10	20	156
25-34	46	19	5	9	20	183
35-44	47	20	3	11	18	152
45-54	39	23	4	14	20	213
55-64	39	23	4	11	24	137
65 lat i więcej	25	12	1	19	44	182
Miejsce zamieszkania						
Wieś	33	19	4	13	30	386
Miasto do 20 tys.	42	16	5	9	28	141
20-100 tys.	36	23	3	15	23	203
101-500 tys.	48	18	4	9	21	180
501 tys.i więcej mieszk.	50	23	1	15	11	113
Wykształcenie						
Podstawowe	26	16	5	15	38	303
Zasadnicze zawodowe	38	23	4	12	22	269
Średnie	48	20	2	11	19	349
Wyższe	58	21	3	10	8	101
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	62	21	0	8	9	62
Prac.umysł.niż.szczegła	54	22	2	12	10	91
Pracownicy fiz.- umysł.	41	22	2	16	19	79
Robotnicy wykwalifikowani	47	23	3	12	16	103
Robotnicy niewykwalifik.	33	14	6	16	31	50
Rolnicy	33	27	4	11	25	54
Pracujący na własny rach.	52	33	0	2	13	24
Bierni zawodowo						
Renciści	23	24	6	13	34	87
Emeryci	29	14	3	17	37	239
Uczniowie i studenci	44	30	4	8	15	79
Bezrobotni	40	11	8	11	29	118
Gospodynie domowe i inni	44	20	6	8	21	36
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	49	22	3	12	14	131
spółce właścicieli	45	15	1	16	23	70
prywatnych i państwa	50	24	2	8	16	201
sekt. pryw. poza rolnict.	40	26	5	10	19	59
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	39	17	3	19	21	98
301-500	36	21	6	12	25	169
501-900	42	17	3	12	26	241
901-1200	49	22	2	12	15	105
Powyżej 1200 zł	44	26	2	17	10	85
Ocena własnych war. mater.						
Złe	35	15	4	15	31	285
Średnie	38	20	3	13	27	457
Dobre	47	23	5	10	14	281
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	30	14	4	17	35	100
Raz w tygodniu	37	21	4	14	23	486
1-2 razy w miesiącu	47	19	6	5	22	170
Kilka razy w roku	45	19	3	11	21	156
W ogóle nie uczestniczy	38	19	1	14	28	110
Poglądy polityczne						
Lewica	57	19	9	7	7	117
Centrum	47	24	3	8	18	278
Prawica	35	22	5	24	14	302
Trudno powiedzieć	31	14	2	8	46	326